

SÖKANDE

Sebab AB, 556505-1983
Bariumgatan 15-19
213-64 Malmö

Ombud:
Advokaten Jerker Alm
Advokatfirman Vinge KB
Box 1064
251 10 Helsingborg

MOTPART

Luftfartsverket
601 79 Norrköping

Ombud: Marcus Miettinen
c/o Luftfartsverket
Koncernjuridik
601 79 Norrköping

SAKEN

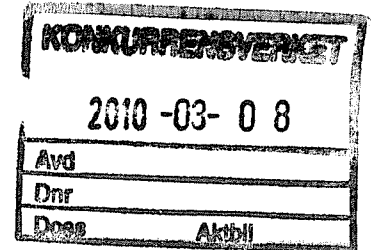
Överprövning enligt lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Luftfartsverkets upphandling av byte av högspänningsställverk och reläskyddsutrustning vid Kirunas flygplats (LFV 2009-003937) ska göras om.

Länsrättens interimistiska beslut från den 22 januari 2010 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Genom tilldelningsbeslut gällande upphandling av byte av högspänningsstallverk och reläskyddsutrustning vid Kirunas flygplats informerade Luftfartsverket (LFV) om att LFV beslutat anta Siemens AB som entreprenör. Beslutet motiverades med att Siemens AB inkommit med det, för LFV, totalt sett mest fördelaktiga anbudet med hänsyn till samtliga omständigheter och upphandlingens totala omfattning. Upphandlingen genomförs med förenklat förfarande med tillämpning av reglerna för försörjningssektorerna.

Länsrätten i Östergötlands län (numera Förvaltningsrätten i Linköping) förordnade den 22 januari 2010 att ifrågavarande upphandling inte får avslutas innan länsrätten beslutar om annat i målet.

YRKANDEN OCH GRUNDER

Sebab AB (nedan *Sebab*) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Som grund anför *Sebab* följande. LFV har brutit mot LUF genom att använda ett förfrågningsunderlag som med avseende på utvärderingskriterierna och tillhörande krav ger alltför stort utrymme för godtycke avseende poängfördelningen. Underlaget är inte preciserat vad gäller *vad* det är för krav (faktorer/omständigheter) som ska ge poäng överhuvudtaget eller *vilken* poäng som ska ges för det fall ett visst krav uppfylls. Förfrågningsunderlaget brister i transparens och står därmed i strid med den gällande transparansprincipen och som en följd härav även i strid med likabehandlingsprincipen. – LFV har även brutit mot gällande rätt eftersom LFV i utvärderingen har bedömt omständigheter som är hänförliga till kvalificeringsfasen. Av upphandlingsföreskrifterna framgår att anbudsgivarnas serviceorganisation ska bedömas. Denna del avser en bedömning av anbudsgivarnas förmåga som sådan att utföra ett åtagande och inte det sätt på vilket ifrågavarande leverans ska utföras.

LFV yrkar att upphandlingen ska få fullföljas med Siemens AB som leverantör.

Parternas argumentation

Sebab

Frågan om transparens/likabehandling

LFV:s förfrågningsunderlag är utformat på ett sätt som medger LFV alltför stor valfrihet i poängsättningen.

Som utvärderingskriterium gäller det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt följande viktade kriterier: pris (55 %), leverantörens tekniska lösning för entreprenaden (35 %) och leverantörens serviceorganisation och serviceåtagande för entreprenaden (10 %).

Avseende kriteriet "Leverantörens tekniska lösning" anges att detta kommer att bedömas utifrån hur väl de krav som anges i den tekniska bevisningen uppfylls. Någon redovisning i den 31-sidiga tekniska beskrivningen av vilka krav/villkor som ska resultera i en poängsättning eller till vilken poäng de olika delarna i den tekniska beskrivningen värderas återfinns inte. – Förfrågningsunderlaget innehåller ingen ytterligare redovisning av utvärderingsmodellen eller hur poängen är kopplade till olika krav. – En genomgång av den "Tekniska beskrivningen" visar att denna innehåller en mängd olika föreskrifter och krav, men inte någon som helst redovisning av vad det är i beskrivningen som ska ge poäng och i så fall vilken poäng. Exempelvis anges på sidan 6 i fråga om miljöbetingelser för "Utrymmen" att leverantören ska ansvara för städning och att denna ska ske noggrant när arbetena är avslutade. På sidan 11 under "Utförda undersökningar o d" talas om att ingrepp mot befintlig anläggning ska utföras med varsamhet och utan störning av operativ drift. På sidan 21 under avsnitt SKB.212 anges att varje ställverksfack bör ha med kabelanslutnings-, brytarfrånkiljar-

, sken- och lågspänningsdel. Frågan är om detta är något som bedömts i utvärderingen och i så fall med vilket poängmässigt värde.

Av upphandlingsföreskrifterna framgår vidare, vad gäller leverantörens tekniska lösning, att kriterier såsom goda tekniska egenskaper avseende kvalitet, tillgänglighet och utförande kommer att utvärderas. Det är inte definierat någonstans i förfrågningsunderlaget vad LFV menar med ”kvalitet”, ”tillgänglighet” och ”utförande”. Än mindre framgår det vilket antal poäng av de 35 som är hänförliga till respektive ”kvalitet”, ”tillgänglighet” och ”utförande”.

Det system som LFV tillämnat innebär en obegränsad valfrihet eftersom LFV helt kunnat styra hur de 35 poängen ska fördelas. Detta är i direkt strid med gällande rätt och motsvarar att den upphandlande enheten egentligen bestämt viktningen och kriteriernas innehåll först efter det att anbudet kommit in. Det är att jämföra med att den upphandlande myndigheten inte har informerat om kriterierna och dess inbördes vikt (se EU-domstolens dom i mål C-532/06 punkten 38 med hänvisningar).

Förutom Sebab deltog fyra anbudsgivare. Samtliga anbudsgivare ansågs uppfylla ställda kvalificeringskrav. I utvärderingen tilldelades Siemens flest poäng med Sebab på andra plats. Tilldelningen av poäng mellan Siemens och Sebab var som följer:

	<i>Sebab AB</i>	<i>Siemens AB</i>
Pris	55 (lägst pris)	43,2 (näst lägst pris)
Teknisk lösning	21	28
Service	5	10
Total poäng	81	81,2

I utvärderingen har Siemens avseende kriteriet ”Leverantörens tekniska lösning” erhållit 28 av 35 poäng medan Sebab erhållit 21 poäng. Inte nå-

gonstans i förfrågningsunderlaget framgår det att de brister som Siemens uppvisar ska värderas till 7 poäng. Det framgår inte ens att bristen ska värderas till någon poäng överhuvudtaget. Motsvarande gäller Sebab. Att de brister som läggs Sebab till last ska motsvara totalt 14 poäng går inte att utläsa av förfrågningsunderlaget. – Som motivering till att Sebab fick ett avdrag om 14 poäng avseende den tekniska lösningen anges att bolaget inte garanterar den levererade utrustningen i mer än två år samt att mindre fack efterfrågades. För Siemens AB, som endast fick sju poängs avdrag, anges som skäl härtill en viss brist i ”några” tekniska lösningar.

För kriteriet avseende serviceorganisation gäller samma sak. Avseende servicekriteriet har Siemens erhållit full poäng 10 medan Sebab fått ett femtioprocentigt avdrag på grund av att Sebab inte anses ha lokal representation. Det går inte att utläsa av förfrågningsunderlaget att en eventuell brist i lokal representation ska vara värd 50 procent av totalsumman för hela kriteriet. För det fall det framgån i förfrågningsunderlaget att detta skulle utvärderas med poäng hade Sebab kunnat svara annorlunda i denna del. Det är nämligen detta som avses med förutsägbarhet och likabehandling. Sebab och övriga anbudsgivare hade då haft klart för sig att LFV värderat just detta moment till den poäng som nu först i efterhand visat sig uppgå till 5. I detta sammanhang hänvisas till Kammarrättens i Göteborg dom i mål 3331-08.

Till förfrågningsunderlagen hör även de administrativa föreskrifterna. Att utvärderingskriterierna skulle vara knutna till dessa framgår inte i beskrivningen i upphandlingsföreskrifterna sidan fem. I upphandlingsföreskrifterna hänvisas avseende kriteriet ”Leverantörens tekniska lösning” endast till den Tekniska beskrivningen och med avseende på kriteriet ”Leverantörens serviceorganisation” finns inte någon hänvisning till några krav eller annan handling i förfrågningsunderlaget. Oaktat att någon hänvisning till de administrativa föreskrifterna inte finns så synes dessa ha utgjort en del i ut-

värderingen. – För de administrativa föreskrifterna kan motsvarande konstaterande göras som för den Tekniska beskrivningen. Det finns inte redovisat vad det är i de administrativa föreskrifterna som eventuellt ska resultera i poäng och än mindre vilken poäng som i så fall ska komma i fråga. Exempelvis anges på sidan 8 att entreprenören ska ha en kvalitetsplan och att denna ska innehålla vissa delar. På sidan 10 finns ett avsnitt ”Varor m.m.” som redovisar behandling av visst material. Det är oklart om detta är något som utvärderats och i så fall till vilket poängmässigt värde. Frågan är om detta varit något som i så fall bedömts under kriterium två (tekniska lösningen) eller i kriterium tre (servicetagande, tillsyn).

En grundläggande förutsättning med avseende på ett förfrågningsunderlag och dess innehåll är att beskrivningen av kriterierna och kraven inte ger den upphandlande myndigheten en obegränsad valfrihet vid bedömningen av anbuden. Detta framgår av flera domar från EU-domstolen, se t.ex. domsluten i målen C-31/87 (punkten 26), C-448/01 (punkten 33), samt C-331/04 (punkten 21). – Vidare innebär likabehandlingsprincipen en skyldighet att möjliggöra insyn så att det går att kontrollera att likabehandlingen upprätthålls, se EU-domstolens dom i mål C-19/00 (punkten 41). I samma dom har uttalats att tilldelningskriterierna (utvärderingskriterierna) ska tillämpas objektivt (punkten 44). – För att upprätthållandet av likabehandlingsprincipen ska kunna kontrolleras krävs att när en upphandlande myndighet anger ett visst poängantal för ett visst kriterium, poängen inte kan fördelas fritt på ett stort antal omständigheter/faktorer utan att det preciseras vilken poäng som är hänförlig till de olika faktorerna. Kammarrätten i Göteborg har i mål 3331-08 konstaterat att ett poängs spann om 10 poäng för ett kriterium är för stort om det inte preciseras hur dessa 10 poäng fördelas inom kriteriet.

Det sätt på vilket LFV utformat förfrågningsunderlaget har gjort det möjligt för LFV att fritt fördela en mycket stor poängsumma. LFV har efter det

att anbudens kommit in själva att avgöra vilka punkter/krav i de olika handlingarna i förfrågningsunderlaget som ska resultera i poäng överhuvudtaget och i så fall med vilken specifik poäng. Detta är ett klart brott mot transparensprincipen och därmed även mot likabehandlingsprincipen. - LVF får givetvis vikta lång garantitid högt och ge avdrag på poängen vad gäller kortare garantitid, men det måste framgå av förfrågningsunderlaget hur poängsättningen sker och hur leverantören kan få högsta poäng och hur mycket poängavdrag som görs för det fall leverantören inte kan erbjuda längsta garantitid. Detta har inte framgått av LFV:s förfrågningsunderlag. - Det är möjligt att LFV tillämpat en konsekvent nedsättning av poäng för samma slag av brister i alla anbud. Det måste dock framgå av förfrågningsunderlaget hur poängsättning sker och vad som krävs för att få högsta poäng samt hur poängen utdelas. Det föreligger en skyldighet för LVF att upprätta ett för leverantörerna förutsägbart underlag, vilket inte gjorts i förevarande fall. Med det synsätt LFV redovisar blir effekten att en upphandlande enhet skulle kunna ha ett väldigt stort poängspann för poängsättningen och helt fritt, efter det att anbudens kommit in, avgöra såväl fördelningen av poäng som vad i anbudet som ska medföra en poängnedsättning som sådan. Effekten blir att det är anbudsgivarna som sätter poängnivån på det som ska upphandlas och inte LFV. Detta är helt i strid med gällande rätt (jämför Kammarrättens i Göteborg resonemang i domen i mål nr 6411-08 sidorna 12-13). - Det är otillåtet att den upphandlande enheten fritt ska kunna bestämma hur poängsättning ska ske av de olika anbudens. LFV:s påstående om att de har behandlat alla leverantörer lika vid poängbedömningen saknar betydelse eftersom det måste framgå av förfrågningsunderlaget hur leverantörernas anbud ska poängsättas och bedömas. Redan möjligheten till godtycklig poängsättning utgör ett brott mot gällande rätt. - Såsom LFV beskriver sitt utvärderingssystem anser LFV att det är beställaren som ska kunna utvärdera leverantörernas presenterade tekniska lösning. På detta sätt ska då LFV bedöma riktigheten i att entreprenören kan upprätthålla den tekniska standarden. Givetvis är det upp till den upphand-

lande enheten att bestämma hur utvärdering ska ske, men det måste klart framgå av förfrågningsunderlaget hur viktning ska ske samt vad som krävs för att leverantören ska få högsta poäng. För det fall det som ska upphandlas ska ha vissa funktioner får dessa funktioner uppställas som skallkrav och på det sättet får då den upphandlande enheten en viss teknisk grundstandard på det efterfrågade systemet. Det är inte tillåtet att skönmässigt utvärdera leverantörernas tekniska standard utan givna kriterier.

Bristerna i transparens har också öppnat upp för möjligheten att bedöma olika krav i antingen kriterium 2 eller kriterium 3 d.v.s. det råder oklarhet till vilket kriterium som vissa punkter/krav tillhör. Det är oklart om samtliga krav/villkor i den tekniska beskrivningen är hänförliga till "Leverantörens tekniska lösning" (kriterium 2) eller om vissa är kopplade till "servicekriteriet" (kriterium 3).

Frågan om kvalificerings/utvärderingskriterier

EU-domstolen har i ett flertal mål klargjort att kvalificerings- och utvärderingsfasen är två skilda faser som styrs av olika regler, se t.ex. EU-domstolens domar i mål C-31/87 (punkterna 15 och 16) och C-532/06 (punkterna 26 och 27). Kvalificeringsfasen syftar till att fastställa att anbudsgivaren är lämplig med avseende på dennes ekonomiska och tekniska förmåga/kapacitet att genomföra ifrågavarande avtal. I utvärderingsfasen bedöms själva den offererade varan/utrustningen/tjänsten (mål C-532/06 punkten 28). I nämnda mål, punkten 31, konstaterar EU-domstolen att kriterier som rör vilka kvalifikationer och resurser en anbudsgivare förfogar över för att säkerställa ett utförande av projektet ifråga utgör kvalificeringskriterier ("kriterier för kvalitativt urval") och inte utvärderingskriterier ("kriterier för tilldelning"). - Sebab anser att fråga om leverantörens förmåga att utföra uppdraget i sig överhuvudtaget inte får utvärderas (se mål i EU-domstolen C-532/06). Att bedöma organisationen är en del som är hän-

förlig till kvalificeringsfasen (bedömningen av anbudsgivaren) och inte till utvärderingsfasen (utvärderingen av offererad vara eller tjänst).

Skada

Sebab har på grund av de ovan redovisade bristerna i transparens i förfrågningsunderlaget lidit skada eftersom man dels inte kunnat avge ett optimalt anbud och dels eftersom LFV kunnat fördela poängen på ett godtyckligt sätt, med följt att Sebab inte har tilldelats kontraktet. Det kan noteras att skillnaden mellan Sebab och Siemens endast är 0,2 poäng.

LFV

Frågan om transparens/likabehandling

Poängavdrag har gjorts av LFV i de delar anbudsgivare reserverat sig mot angivna tekniska krav och inte prissatt dessa enligt följande rubrik i upphandlingsföreskrifterna: AFB.31 Anbuds form och innehåll: ”Anbudet får inte innehålla någon reservation som kan inverka på anbudssumman utan att i anbudet särskilt ange kostnaden för sådan reservation.” - Upphandlingen avser en funktionsentreprenad. Det är därför entreprenörens ansvar att säkerställa funktionen under lång tid. Av detta skäl har LFV högt värderat en offererad garantitid om fem år medan kortare garantitider har åsatts lägre poäng. Alla anbudsgivare med liknande brister eller reservationer, t.ex. kortare garantitid än fem år, har konsekvent åsatts ett poängavdrag om 14 poäng. - LFV har i AFB.52 redogjort för de faktorer som ligger till grund för utvärderingen. Leverantörens tekniska lösning för entreprenaden värderas till 35 procent. Kriterier som kvalitet, tillgänglighet och utförande är viktiga. Eftersom all projektering ligger på entreprenörens ansvar måste självklart LFV som beställare kunna utvärdera mot den föreslagna tekniska lösningen. På detta sätt kan LFV bedöma rimligheten i att entreprenören kan upprätthålla den tekniska standarden. – Siemens AB fick poängavdrag om 7 poäng på grund av att de föreslog en lösning som innefattade en byggnation av ställverket på båda sidor av huset vilket skulle försvåra en

framtida utbyggnad av ställverket. – Siemens kunde klart och tydligt visa vem som var deras lokala partner och de kunde garantera standardreservdelar inom 24 timmar utan extra kostnadstillägg. Sebab däremot lämnade blankt på raden angående lokal partner. De upplyste om långa leveranstider på reservdelar, men också om att dessa inom 48 timmar kunde erhållas mot extra ersättning. - LFV vill framhålla att förfrågningsunderlaget bör läsas som en helhet vilket ger förutsättningar för att lämna ett genomarbetat anbud. - Av Teknisk beskrivning framgår klart på sidan 3 (punkten 6 första meningen) att den även hänvisar till separat redovisade administrativa föreskrifter. – Bolagets invändning om poängspannet är inte relevant. LFV har i upphandlingsföreskrifterna upplyst om att denna del skulle värderas till 35 procent av den totala utvärderingen. I LFV:s poängskala motsvarar varje poäng en procent av den totala poäng som kan uppnås. De poäng som har lämnats svarar mot LFV:s bedömning av anbuden i denna del. – LFV har inte frångått transparens eller likabehandlingsprincipen. LFV har för det första författat ett genomarbetat förfrågningsunderlag och därefter såsom framgår i upphandlingsrapporten tillämpat en konsekvent nedsättning av poäng för samma slag av brister i alla anbud.

Frågan om kvalificerings/utvärderingskriterier

Kriteriet serviceorganisation avser inte en entreprenörs förmåga att utföra entreprenaden utan snarare förmågan att upprätthålla en god och tillgänglig service under såväl entreprenad- och garantitiden som anläggningens resterande livslängd. Vid händelse av fel på anläggningen ligger LFV helt i händerna på leverantörens förmåga att snabbt få fram folk och reservdelar. Detta är av väsentlig betydelse även efter entreprenad- och garantitid eftersom det är ett system som påverkar hela flygplatsen. – I övrigt har det klart framgått i upphandlingsföreskrifterna att LFV kommer att utvärdera detta kriterium.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Av 1 kap. 24 § LUF framgår att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 12 kap 1 § LUF framgår följande. En upphandlande enhet ska antingen anta det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande enheten, eller anta det anbud som innehåller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska enheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leveranstid eller tid för genomförande, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande enhet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Av 12 kap 2 § framgår följande. Den upphandlande enheten ska ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. – Om det enligt den upphandlande enheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, ska dessa anges i fallande prioritetsordning. Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning ska anges i annonsen om upphandlingen, förfrågningsunderlaget, en inbjudan om att bekräfta intresse som avses i 8 kap. 14 §, eller en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar.

Av 16 kap. 2 § första stycket LUF framgår följande. Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller

någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Rätten får vid vite förbjuda den upphandlande enheten att fortsätta upphandlingen utan att avhjälpa bristerna.

Förfrågningsunderlaget m.m.

Av upphandlingsföreskrifterna framgår bl.a. följande.

- AFB.51 Prövning av anbudsgivare. I en första fas vid prövning av inkomna anbud utförs en kvalificering varvid respektive anbudsgivares lämplighet för detta åtagande prövas. För att komma ifråga som entreprenör kvävs att skallkraven är uppfyllda.
- AFB.52 Värderingsgrunder vid prövning av anbud. Grundläggande är att alla skallkrav måste uppfyllas för att anbudet ska utvärderas fullständigt och ha möjlighet att antas. Krav på att ange eller beskriva något förhållande ska besvaras uttömmande. Om dokumenteringen är knapphändig eller saknas kan denna nedvärderas. Vid prövningen av anbuderna kommer det anbud att antas som är det för beställaren ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till:

1. Pris (55 %)

2. Leverantörens Tekniska lösning för entreprenaden (35 %).

Med detta avses en bedömning av uppfyllande av de krav avseende teknisk lösning enligt bifogad Teknisk beskrivning. Kriterier såsom goda tekniska egenskaper avseende kvalitet, tillgänglighet och utförande kommer att utvärderas.

3. Leverantörens serviceorganisation och serviceåtagande för entreprenaden (10 %). Med detta avses en bedömning av anbudsgivarens serviceorganisation och serviceåtagande, tillsyn, skötsel och underhåll.

Den eller de anbudsgivare som lämnat de bästa anbuderna kan komma att på beställarens initiativ inbjudas till förhandlingar.

Teknisk beskrivning

Denna del av förfrågningsunderlaget omfattar 31 sidor totalt. Under "El- och telesystem" framgår att för entreprenaden gäller även separat redovisade Administrativa Föreskrifter.

Av upphandlingsrapport daterad den 11 januari 2010 framgår bl.a. följande. Fem företag inkom med anbud. Alla anbudsgivare uppfyllde skalkraven i AFB 51. Prövningen av anbud kommer att ske utifrån nedanstående kriterier.

A.Pris (55 %).

Sebab AB hade det lägsta priset följt av Siemens AB. Följande formel användes för utvärderingen:

$$(Högsta\ anbud - \text{Aktuellt anbud} / Högsta\ Anbud - Lägsta\ anbud) \times 55 = \text{Utvärderingspoäng}$$

B. Leverantörens Tekniska lösning för entreprenaden (35 %).

1. SIEMENS AB 28 poäng: Siemens AB får nästan full poäng för de uppgifter som inkommit i anbudet i den aktuella upphandlingen. Entreprenören lämnar garantier för sitt åtagande och för sin levererade utrustning under 5 år från det att entreprenaden blivit godkänd. Det som avgör att inte full poäng uppfylls är några tekniska lösningar på uppbyggnaden av det nya ställverket, ställverket föreslås byggas upp i två rader med kabelanslutningsfack mellan raderna. Fördelen med denna uppbyggande kan vara svår att se förutom under själva uppbyggnaden.

2. AREVA 21 poäng: uppfyller till stora delar det som efterfrågats. Det som drar ned poängen något är att man inte kan garantera entreprenaden mer än två år från det att den blivit godkänd.

3. EIAB 14 poäng: efter kort genomgång av anbud kunde konstateras att anbudet avsåg ett tidigare Förfrågningsunderlag där andra förutsättningar gällde.

4. VEO 21 poäng: uppfyller i stora delar det som efterfrågats. Det som drar ned poängen något är att man inte kan garantera entreprenaden mer än 24 månader från det att de blivit godkänd eller 36 månader från leverans, vilket som infaller först.

5. SEBAB AB 21 poäng: uppfyller i stora delar det som efterfrågats. Det som drar ned poängen något är att man inte kan garantera den levererade utrustningen mer än två år från det att den blivit levererad till kund utan enbart fem år för arbetsprestationen. Vidare så angavs i anbudet mindre utgående fack än det som efterfrågades.

C. Leverantörens serviceorganisation och serviceåtagande för entreprenaden (10 %).

1. SIEMENS AB 10 poäng: Full poäng tilldelas för att organisationen finns med lokal närvaro och har en väl uppbyggd support- och servicetjänst. Standardreservdelar fås inom 24 timmar.

2. AREVA 10 poäng: Med stor och bred serviceorganisation som finns representerad över stora delar i landet inger det en trygghet för kunden, med detta som grund uppnås 10 poäng.

3. EIAB 5 poäng: För lokala kontor i Kiruna och bred organisation i landet.

4. VEO 5 poäng: Med representant i form av försäljningskontor i landet samt en serviceorganisation i Finland tilldelas 5 poäng för organisation och åtagande.

5. SEBAB 5 poäng: Med en normal leveranstid vid nybeställning av reservdelar i Malmö på 2-4 veckor blir det avdrag på poäng. Dock skulle brådskade fall reservdelar kunna ombesörjas inom 24-48 timmar till en förhöjd kostnad. SEBAB finns i form av lokal partner representerad i landet för service. Lokala partners framgår dock inte.

Med hänsyn till vad som redovisats beslutade LFV att anta Siemens AB som entreprenör. Beslutet är det för LFV totalt sett mest fördelaktiga m.h.t. samtliga omständigheter och upphandlingens totala omfattning.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Frågan om kvalificerings/utvärderingskriterier

Sebab anför att bedömningen av anbudsgivarnas serviceorganisation avser fråga om leverantörens förmåga att utföra uppdraget i sig vilket, enligt EU-domstolens dom i mål C-532/06, överhuvudtaget inte får utvärderas då bedömning av organisationen är en del som är hänförlig till kvalificeringsfasen (bedömningen av anbudsgivaren) och inte till utvärderingsfasen (utvärderingen av offererad vara eller tjänst). LFV har anfört att kriteriet inte avser en entreprenörs förmåga att utföra entreprenaden, utan snarare förmågan att upprätthålla en god och tillgänglig service under såväl entreprenad- och garantitiden som anläggningens resterande livslängd.

En anbudsprövning består av två faser, kvalificeringsfasen och utvärderingsfasen. I den första kontrolleras anbudsgivarnas lämplighet med avseende på ekonomisk och finansiell ställning samt teknisk kapacitet. I den andra sker en tilldelning utifrån kriterierna lägsta pris eller det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga kan enligt 12 kap. 1 § LUF hänsyn tas till kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet såsom pris, leveranstid eller tid för genomförande, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper samt service och tekniskt stöd. Av EG-domstolens i dom C-532/06 Emm. G. Lianakis AE m.fl. mot Dimos Alexandroupolis m.fl. följer att kriterier som huvudsakligen avser vilken erfarenhet samt vilka kvalifikationer och resurser som anbudsgivaren förfogar över för att säkerställa ett gott utförande av projektet i fråga inte kan anses utgöra kriterier för utvärdering eller tilldelning.

Förvaltningsrätten finner att en bedömning av leverantörernas serviceorganisation och serviceåtaganden för entreprenaden kan inrymmas i utvärderingsfasen då en sådan bedömning enligt förvaltningsrättens mening snarare syftar till att fastställa vilken leverantör som har den bästa förmågan att genomföra upphandlingskontraktet än till att bedöma om en leverantör överhuvudtaget klarar av att genomföra upphandlingskontraktet.

Frågan om transparens/likabehandling

Sebab anför vidare bl.a. att LFV vid utvärderingen av lämnade anbud använt en i förfrågningsunderlaget icke angiven poängmodell samt att anbudsfrågan utformats på ett sådant sätt som tillåter LFV att efter eget skön välja vad som ska utgöra avgörande faktorer vid utvärderingen. LFV har anført att i den poängskala som använts motsvarar varje poäng en procent av den totala poäng som kan uppnås, att poängavdrag har gjorts i delar anbudsgivarna har reserverat sig mot tekniska krav och inte prissatt dessa enligt instruktion samt att LFV i upphandlingsrapporten har visat att LFV tillämpat en konsekvent nedsättning av poäng för samma slags brister i alla anbuden.

Upphandlingsprocessen ska bl.a. kännetecknas av transparens, vilket innebär förutsägbarhet och öppenhet för samtliga parter. EG-domstolen har i domen C-532/06 Emm. G. Lianakis AE m.fl. mot Dimos Alexandroupolis m.fl. anført vilka begränsningar gemenskapsrätten uppställer för den upphandlande enheten att efter meddelandet om upphandling lägga till ytterligare specificeringar. Av domen framgår att en upphandlande enhet inte har rätt att tillämpa bestämmelser om viktning och underkriterier med avseende på kriterier för tilldelning utan att i förväg underrätta anbudsgivarna om dessa.

I anbudsfrågan angav LFV att anbuden vid utvärderingen skulle prövas utifrån kriterierna pris, leverantörens tekniska lösning för entreprenaden

samt utifrån leverantörens serviceorganisation och serviceåtagande för entreprenaden. Vidare angavs i anbudsförfrågan kriteriernas relativa viktning i förhållande till varandra. Däremot finns ingen redovisning av vad det är för nivå på givna svar som krävs för att erhålla viss poäng. Inte heller är det beskrivet vad det är i förfrågningsunderlaget (Tekniska och Administrativa beskrivningen) som ska resultera i en poängsättning. Eftersom LFV tillämpat bestämmelser med avseende på kriterier för tilldelning utan att i förväg underrätta anbudsgivarna om dessa har LFV åsidosatt de i gemenskapsrätten uppställda principerna vid upphandling. Sebab har därigenom förhindrats att lämna ett så konkurrenskraftigt anbud som möjligt utifrån de vid utvärderingen tillämpade bestämmelserna. Sebab får därför anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada.

I målet har således framkommit brister i förfrågningsunderlaget som utgör skäl att besluta om åtgärder med stöd av 16 kap. 2 § LUF. De brister som kunnat konstateras i aktuell upphandling är hänförliga till upphandlingens konkurrensuppsökande skede. De konstaterade bristerna är sådana att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (Dv 3109/1D).

Marika Ericson

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Charlotta Necking.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.